

Azərbaycan Ordusu, Azərbaycan əsgəri bilməlidir ki, ölkəmizin ərazi bütövlüyü nəyin bahasına olursa-olsun, bərpa edilməlidir.

Heydər ƏLİYEV

AZƏRBAYCAN ORDUSU

AZƏRBAYCAN RESPUBLİKASI MÜDAFİƏ NAZIRLIYİNİN ORQANI

Qəzet 1992-ci il fevralın 11-dən çıxır 28 oktyabr 2017-ci il № 81 (2198) Qiyməti 25 qəpik

Qətiyyətin son ünvani - Qələbə!

Ön xətdə əsgərlərimizlə görüşəndə, onların gözündəki sevinci hiss edəndə, dili ilə demək istədiklərini - bizimlə

birlikdə müşayiət etdiyiniz torpaqlar ulu babalarımız Cəvəşirin, Babəkin, Xətainin at oynadığı oylaqlardı. Bu torpaq-

ları qorumaq bizim müqəddəs borcumuzdur - fikrini duyanda qəlbimizdən həzin bir titrəyiş keçir. Belə ruha, belə sevgiye,

belə məsləkə ortaq olursan. Kövrəlsən, qürurlanırsan, fəxr edirsən.

(Ardı 5-ci səhifədə)

Əfqanistandakı sülhməramlılarımızın bir qrupu Azərbaycana qayıdır

4-cü səhifədə

Hər anımız Vətən deyir

5-ci səhifədə

Sən qalib gələcəksən!

7-ci səhifədə

Güclülər sınadın ugurla çıxırlar

8-ci səhifədə

Ordu quruculuğu

Ordu quruculuğunda mühüm mərhələ

Gələn il Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının 100 ilü tamam olur. Keçən bir əsr ərzində müstəqil Azərbaycanın dövlət quruculuğunun mühüm nailiyətlərindən biri olan Silahlı Qüvvələrin yaradılması prosesinə nəzər saldıqda görürük ki, Azərbaycan Xalq Cümhuriyyəti dövründə əsası qoyulan hərbi

ənənələr müasir dövrdə də qorunub saxlanılır və inkişaf etdirilir. Ümummilli lider Heydər Əliyevin müstəsna xidmətləri sayəsində inkişaf yoluna qədəm qoyan Azərbaycan Ordusu bu gün Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əliyevin rəhbərliyi altında hərbi qüdrətini daha da artırır.

Ümummilli Liderimizin əsasını qoymuş dövlət və ordu quruculuğu müasir səviyyədə inkişaf etdirilir, torpaqlarımızın layiqli şəkildə qorunması işinin təşkili istiqamətində qəti addımlar atılır və məqsədyönlü islahatlar həyata keçirilir.

Bu gün Silahlı Qüvvələrimizin üzərinə böyük məsuliyyət düşür. Azərbaycanın məcburi şəkildə cəlb edildiyi müharibə şəraitində düşmənlə mübarizənin təşkilində əsas işi əsasən Müdafiə Nazirliyi həyata keçirir. Buna görə də Ali Baş Komandan İlham Əliyev ordunun döyüş hazırlığı səviyyəsinin daha da yüksəldilməsini, maddi-texniki bazanın inkişaf etdirilməsini, qabaqcıl əsulların tətbiqi ilə təlim və tədris sisteminin daim təkmilləşdirilməsini, şəxsi heyətin yeni döyüş şəraitinə uyğun təlimlərə cəlb edilməsini əsas tapşırıq kimi ordu rəhbərliyi qarşısında qoyub.

Azərbaycan Ordusunun qarşıya qoyulan tapşırıqlara nail olunmasında Ali Baş Komandanın siyasi iradəsi xüsusi rol oynamadı yanaşı, peşəkar kadrlara önem verilməsi də mühüm əhəmiyyət kəsb edir. General-polkovnik Zakir Həsənovun Müdafiə naziri təyin edilməsi ilə, əslinde, ordu quruculuğunda yeni bir mərhələnin əsası qoyuldu.

Müdafiə Nazirliyinin sisteminde

Nazirliyinin beynəlxalq əlaqələr sistemindən yeni baxış bucağı formalaşdırıldı.

Istənilən səviyyələrdə qərar-gahlarda, idarəetmə məntəqələrində şəxsi heyətin biliyi, bacarığı, vərdişləri təkmillesdirildi. Döyüş hazırlığının çöl şəraitində, o cümlədən müəyyən hissə-

Həyata keçirilən bütün təlimlər bir daha onu sübut edir ki, bugün Azərbaycan ordu quruculuğun inkişafına xüsusi diqqət yetirir, ölkənin ərazi bütövlüyü nün tezliklə təmin edilməsi prioritet hədəf olaraq təyin olunur.

Eyni zamanda, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin infrastrukturunun, texniki təchizatının və müdafiə qabiliyyətinin NATO standartlarına uyğunlaşdırılması konkretləşir. Bir sözü, təlimlər günümüzün tələbinə, Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin əhəmiyyət verdiyi əsas faktora əvərilir. Ona görə əminliklə deyə bilərik ki, Silahlı Qüvvələrin birlik, birləşmə, hərbi hissələrində bütün səviyyələrdə müasir döyüş əsullarının istifadəsi ilə genişmiqyaslı təlimlərin müntəzəm keçirilməsi düşmənə bir xəbərdarlıqdır, bizim üçün isə əsgəri həyat normasına əvərilmişdir.

Keçirilən son təlimlər, ordumuzun müasir döyüşün en mürekkeb tapşırıqlarını belə müvəffəqiyətlə yerinə yetirməyə hazır olduğunu, yeni silahlardan və döyüş texnikalarından ustalıqla istifadə etmək bacarığını sübuta yetirdi.

Şübəsiz ki, müasir tələblərə cavab verən, yüksək döyüş həzırlığına malik olan güclü ordunu formalasdırmaq yüksək səviyyəli hərbi təhsil sistemindən keçir. Buna görə də Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi tərəfindən hərbi təhsilin müasir səviyyədə qurulmasına diqqət yetirilir. Xüsusi təyinatlı təhsil müəssisələrində ardıcılı təhsil proqramları həyata keçirilir. Bu məqsədə inkişaf etmiş dövlətlərin hərbi təhsil müəssisələri ilə qarşılıqlı təcrübə mübadiləsi aparılır.

Hazırda ordumuzda düzgün

layiqli kadrların seçilməsi, yerləşdirilməsi həyata keçirilir. Bundan başqa Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi hərbi xidmetin nüfuzunun artırılması naməni yeni qanunvericilik layihələrinin hazırlanmasında fəal iştirak edir, eyni zamanda döyüş arşenalının müasir tələblər əsasında qurulmasını fealiyyətinin əsas istiqamətlərindən biri hesab edir. Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov verdiyi müsahibələrdən birində bu məsələyə toxunur: "Silahlı

aparılan islahatlar nəticəsində hərbi hissələrde sağlam mühit formalasdı. Hərbi hissələrin ərzaq-əşya təminatına nəzarətin gücləndirilməsi, silah-sursatla təchizat, hərbi qulluqçuların sosial-məşət şəraitinin dəha da yaxşılaşdırılması ilə əlaqədar tapşırıqlar verildi. Bir sözü, Azərbaycan əsgərinə və zabitinə münasibət dəyişdi. Qurur mənbəyimiz olan ordu ümidi yerimizə əvərildi. Döyüş hazırlığının yüksəldilməsi və torpaqlarımızın işğaldan azad olunması namənə islahatlar aparıldı. Xarici əlaqələrdə də Azərbaycanın hərbi təhlükəsizlik məraqlarını özündə ehtiva edən islahatlara önem verildi. Müdafiə

sinin gece vaxtı, özü də birbaşa döyüş şəraitinə uyğun keçirilməsinə üstünlük verilməklə iri-miqyaslı təlimlər həyata keçirildi ki, bu da yeni yanaşmaya bir işarə idi.

Son dörd il ərzində müasir təlim mərkəzləri inşa edildi və şəxsi heyətin döyüş hazırlığının yüksəldilməsi üçün maksimum şərait yaradıldı. Müdafiə Nazirliyinin döyüş hazırlığı planına uyğun olaraq keçirilən təlimlərə ehtiyatdan çağırılan hərbi vəzifələr də cəlb edildi. Bundan başqa ordunun şəxsi heyəti beynəlxalq səviyyədə keçirilən müxtəlif təlimlərdə iştirak etmək imkanı qazandı.

Qüvvələrimizin döyüş arsenalinin müasir tələblər əsasında yenilənərək gücləndirilməsi ümumi fealiyyətimizin başlıca istiqamətlərindən birini təşkil edir. Silahlı Qüvvələrimizin imkan və qabiliyyətlərinin artırılması, qoşunların hərtərəfli və fasılısız maddi-texniki təminatının keyfiyyətinin yüksəldilməsi

məqsədile yeni silahların, texnikanın, hərbi əmlakın alınması, silahlanması qəbul edilməsi istiqamətində işlər aparılır".

Bu gün göstərilən səyələr nəticəsində hərbi hissələrdə şəxsi heyətin geyimlərinin modelində, eşa emlaklarının keyfiyyətində, birdəfəlik sanitər-gigiyenik ləvazimatlar və digər təsərrüfat əmlakları ilə təmin edilməsində xüsusi irəliləyişlər əldə edilir. Hərbi hissələrdə milli yeməklərin hazırlanmasına üstünlük verilir. Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi hərbi qulluqçuların, onların ailə üzvlərinin xidməti və məşət şəraitinin yaxşılaşdırılmasına də xüsusi diqqət yetirir.

Ordumuz son bir neçə ilə bütün cəbhə boyu əməliyyat şəraitinə nəzarət etmək düşmən üzərində tam hərbi üstünlüyü yiyələndiyini sübuta yetirib. Bu gün hər bir soydaşımız Azərbaycan Ordusunun gücü, qüdrəti ilə fəxr edir, qurur hissi keçirir. Aprel döyüşləri də təsdiqlədi ki, bu gün Azərbaycan Ordusu dünya miqyasında güclü ordu sırasındadır və Azərbaycanla hesablaşmaq lazımdır. Hərbişərimizin vətənpərvərlik ruhu, işgalçi ordunun təxribatlarına vaxtında və layiqli cavab verilməsi hər birimizin sabaha olan inamını dəha da artırır. Müstəqil Azərbaycanın inkişafı, ordumuzun qüdrəti və ölkəmizdə xalq-ordu birliyinin sarsılmaz vəhdəti torpaqlarımızın geri qaytarılmasına tam əminlik yaradır.

Dünyada hərbi ekspertlərin apardığı sosioloji araşdırmalar

zamanı məlum olub ki, özüne inamı formalasdıran və yüksək döyüş ruhuna malik olan ordu güclü ordudur. Bu baxımdan son aprel döyüşlərinin aşılılığı inamı əsas götürərək deyə bilərik ki, Azərbaycan Silahlı Qüvvələri də güclü ordular sırasındadır.

"Azərbaycan Ordusu",
fotolar arxivimizdən

Müdafıə naziri Əfqanistanın ölkəmizdəki səfiri ilə görüşüb

Oktyabrın 26-da Azərbaycan Respublikasının Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov Əfqanistan İslam Respublikasının ölkəmizdəki fövqəladə və səlahiyyətli səfiri cənab Mohammad Taqi Xəlili ilə görüşüb.

Müdafıə naziri Azərbaycanla Əfqanistan arasında münasibətlərin inkişaf etməsində ölkə rəhbərlərinin rolunu xüsusi qeyd edərək hərbi sahədə də ikitərəfli əlaqələrin uğurla davam etdiyi bildirib.

Ölkələrimizin hər zaman müxtəlif beynəlxalq təşkilatlarda bir-birinin mövqeyini dəstəklədiğini diqqətə çatdırıran səfir M.Xəlili Əfqanistanda həyata keçirilən sülhyaratma missiyasına Azərbaycan hərbçilərinin verdiyi töhfəyə görə minnətdarlığını bildirib.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti cənab İlham Əliyevin tapşırıqına əsasən Azərbaycan ve Əfqanistan Müdafıə nazirləri arasında Əfqanistanlı hərbi qulluqçuların Azərbaycan Müdafıə Nazırlığının xüsusi teyinatlı təhsil müəssisələrində təhsil almaları haqqında sazişin qüvvəyə minməsinin əhəmiyyətini vurğulayan səfir öz ölkəsinin rəhbərliyi və xalqı adından təşəkkürünü çatdırıb.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, görüşdə ikitərəfli münasibətlərin hazırlı vəziyyəti, hərbi əməkdaşlığın, xüsusilə hərbi təhsil sahəsində əlaqələrin perspektivləri müzakirə edilib, regional təhlükəsizlik və müdafiə sahəsində tərefləri maraqlandıran məsələlərə dair fikir mübadiləsi aparılıb.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatı

Azərbaycan və Almaniya Müdafıə nazirləri arasında ikitərəfli danışqlar keçirilib

Oktyabrın 26-da "Azərbaycan Respublikası Müdafıə Nazirliyi və Almaniya Federativ Respublikası Federal Müdafıə Nazirliyi arasında 2017-ci il üçün ikitərəfli əməkdaşlıq Proqramı"na uyğun olaraq Bakı şəhərində hər iki ölkənin Müdafıə nazirləri arasında danışqlar keçirilib.

Görüşdə ölkələrimiz arasında hərbi sahədə əməkdaşlığın mövcud vəziyyəti, inkişaf perspektivləri, hərbi təlim və təhsil üzrə əməkdaşlıq fəaliyyətləri müzakirə olunub, eləcə də regional təhlükəsizlik məsələləri barədə fikir mübadiləsi aparılıb.

Ermənistən silahlı birləşmələri atəşkəs rejimini pozub

27 oktyabr 2017-ci il.

Ermənistən silahlı qüvvələrinin bölmələri cəbhənin müxtəlif istiqamətlərində iricəpli pulemyotlardan da istifadə etməkle sutka erzində atəşkəs rejimini 118 dəfə pozub.

Ermənistən Respublikası İcevan rayonu ərazisindəki adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Qazax rayonunun Kəmərli, Qaymaqlı, Cəfərli və Bala Cəfərli kəndlərində, Berd rayonunun Mosesqex, Çinari, Ayqedzor kəndlərində və adsız yüksəkliklərdə yerləşən mövqelərdən Tovuz rayonunun Əlibəyli, Ağdam, Koxa-

Azərbaycan ilə İran arasında hərbi əməkdaşlıq məsələləri müzakirə olunub

Oktyabrın 24-də Azərbaycan Respublikasının Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov İran İslam Respublikası Müdafıə və Silahlı Qüvvələrə Dəstək nazirinin müavini, ikitərəfli hərbi əlaqələr və hərbi-texniki əməkdaşlıq üzrə Birgə İşçi Orupunun İran tərəfindən rəhbəri general-major Höccətullah Qoreyşinin rəhbərlik etdiyi nümayəndə heyəti ilə görüşüb.

də baş tutmuş görüşlərdə iki ölkənin Silahlı Qüvvələri arasında birgə işçi qrupunun yaradılması məsələsinin müzakirəsi zamanı qoyulmuşdur.

Müdafıə naziri Dağılıq Qarabağ və ətraf rayonlarının uzun illərdir Ermənenin işgali altında olduğunu, bunun nəticəsində bir milyondan çox insanın dörgün düşdürüyüntü və qarşı tərəfin cəbhədə vəziyyəti gərginləşdirmək cəhdlərini qonaqın diqqətine çatdırıb.

Azərbaycan ilə İran arasında hərbi sahədə əməkdaşlığın hazırlanı vəziyyətdən məmənunluq hissi ifadə edən general-major H.Qoreyş bu münasibətlərin inkişafında hərbi mütəxəssislə-

rin qarşılıqlı səfərlərinin əhəmiyyətini qeyd edib. Cənubi Qafqazda hərbi-siyasi vəziyyət, o cümlədən Dağılıq Qarabağ problemine toxunan qonaq, münaqışının sülh yolu ilə həlli-nin vacibliyini vurğulayaraq İranın Azərbaycanın ərazi bütövlüyüni daim dəstəklədiyini diqqətə çatdırıb.

Görüşdə, həmcinin iki ölkənin hərbi sahədə əməkdaşlığının mövcud vəziyyəti və perspektivləri, Xəzər dənizi hövzəsində təhlükəsizlik məsələləri və qarşılıqlı maraq doğuran digər problemlər ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb.

**Müdafıə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Müdafıə nazirinin birinci müavini - Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi Vaşinqtonda keçirilən görüşdə iştirak edib

Azərbaycan Respublikası Müdafıə nazirinin birinci müavini - Silahlı Qüvvələrin Baş Qərargah rəisi general-polkovnik Nəcməddin Sadıkov Vaşinqton şəhərində Baş Qərargah rəisləri səviyyəsində "Zoraki Ekstremist Təşkilatlarla Mübarizə" mövzusunda keçirilən görüşdə iştirak edib.

**Müdafıə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti**

Azərbaycan və Ermənistən qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb

ATƏT-in fəaliyyətdə olan sədrinin şəxsi nümayəndəsinin mandatına uyğun olaraq, oktyabrın 25-də Füzuli rayonu Horadiz kəndinin yaxınlığında yerləşən Azərbaycan və Ermənistən qoşunlarının təmas xəttində keçirilən monitoring insidentsiz başa çatıb.

Müdafıə Nazirliyi Mətbuat Xidmətinin məlumatına əsasən, monitoringi Azərbaycan tərəfdən şəxsi nümayəndənin səhra köməkçiləri Gennadi Petrika, Mixail Olaru və Yüksek Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun nümayəndəsi Aleksandr Nepokritix keçiriblər.

Ermənistən silahlı qüvvələri tərefində işgal edilmiş və nəzarət olunan Azərbaycan ərazisində monitoringi şəxsi nümayəndə Anjay Kasprşik, onun səhra köməkçiləri Oqnyen Yoviç, Martin Şuster və Yüksek Səviyyəli Planlaşdırma Qrupunun nümayəndəsi Patrik Farrelli aparılıb.

Tibb xidməti general-mayoru Natiq ƏLİYEV:

Hərbi səhiyyəmizin inkişafında beynəlxalq əlaqələrin genişlənməsinə önəm verilir

Azərbaycan və İran Silahlı Qüvvələri arasında hərbi tibb sahəsində əməkdaşlıq müzakirə olunub

Oktabrın 25-də Silahlı Qüvvələrin Baş Klinik Hospitalunda Azərbaycan və İran arasında hərbi tibb xidmətlərinin rəhbər heyətinin görüşü keçirildi.

Müdafıə Nazirliyi Tibb Baş İdarəsinin rəisi, tibb xidməti general-mayoru Natiq Əliyev qonaqları Müdafıə Nazirliyinin rəhbərliyi adından salamlayaraq ölkəmizdə hərbi tibb xidmətinin yaranmasından və inkişafından ətraflı söhbət açdı.

Ölkəmizin 25 ildən artıq müddətde hərbi təcavüzə məruz qaldığını qonaqların diqqətini çatdırıı general Ermənistanın işgalçılıq siyasetinin bu gündə davam etdiyini və cəbhə bölgəsində dinc sakinlərin bəzən bu təxribatların qurbanı olduğunu bildirdi. Cəbhə xəttinə yaxın ərazidə yerləşən Füzuli rayonunun Axlənli kəndində 2 yaşlı Zəhranın və onun nənesinin öz evlərinin həyətində düşmən tərəfindən açılan atış nəticəsində həlak olduqlarını diqqətə çatdırıı idarə rəisi işgalçı Ermənis-

tanın beynəlxalq qurumların tələb və göstərişlərinə əmel etməyərək öz təcavüzkarlıq planlarını davam etdiriyini təessüf hissi ilə vurğuladı.

Həzirdə Azərbaycanın dövlət rəhbərliyi səviyyəsində hərbi səhiyyənin hərtərəflı inkişafına diqqət gösterildiyini qeyd edən idarə rəisi ölkəmizin ordu quruculuğu prosesində bu vacib sahənin də müasir tələblər səviyyəsində

inkişaf etdiyini, hərbi təbabətin kadri potensialının və maddi-texniki təminatının dünya standartlarına cavab verdiyini, hərbi tibbi təhsilin ötən illərlə müqayisədə yeterince təkmilləşdiyini və bu istiqamətdə inkişaf etmiş ölkələrlə intensiv hərbi əməkdaşlığıq onəm verildiyini iranlı həmkarlarının diqqətine çatdırıldı.

İran İslam Respublikası Silahlı Qüvvələri Tibb Baş İdarə-

sinin rəisi, briqada generalı doktor Həsən Əraqızadə öncə Azərbaycana səfəri zamanı burada səmimi qarşılığı üçün öz minnətdarlığını bildirdi və azərbaycanlı həmkarları ilə fikir mübadiləsi aparmaqdan məmən olduğunu qeyd etdi. Qonaq İranın da müxtəlif dövrlərdə uzunmüddətli münaqişələrə məruz qaldığını və bu gün de terror təhdidləri ilə üzləşdiyini

vurğulayaraq hərbi təbabət sahəsində öz ölkəsində hərbi səhiyyənin inkişaf etdirilməsinin zəruriyini vurguladı və Azərbaycanla geniş hərbi əməkdaşlığı hazır olduğunu bildirdi. İranlı generalın sözlərinə görə, bəzən silahlı münaqişələrdə qarşı təref müasir silahlardan, hətta kimyəvi mübarizə vasitələrindən istifadə edir ki, bu da döyüşçülər arasında ciddi yaranan məsələlərə səbəb olur. "Ordu-nun şəxsi heyətinin belə şəraitdə sağlamlığının qorunması hərbi təbabətin öz fealiyyətində ən qabaqcıl təcrübələrdən yaranmasını gündəmə çıxarıır. Bu isə hərbi tibb xidmətinin teşkilində digər ölkələrlə hərbi əməkdaşlığın artırılmasını vacib məsələ kimi ortaya çıxarıır", - deyə Həsən Əraqızadə bildirdi.

Görüşdən sonra qonaqlar Silahlı Qüvvələrinin Baş Klinik Hospitalının müxtəlif bölməlerində müayinə və müalicə işinin teşkil ilə yaxından maraqlandılar.

"Azərbaycan Ordusu"
foto
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR

Əfqanıstandakı sülhməramlılarımızın bir qrupu Azərbaycana qayıdır

NATO-nun Əfqanistan İsləm Respublikasında həyata keçirdiyi "Oətiyyətli Dəstək" qeyri-dövüs missiyasının tərkibində fəaliyyət göstərən Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 50 nəfərdən ibarət qrupu plana uyğun olaraq rotasiya qaydasında Bakıya qayıdır.

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Əfqanıstandakı sülhməramlı missiyası 20 no-

yabr 2002-ci il tarixdən başlayıb. Hazırda Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin 90 hərbi qulluqçusu, 2 hərbi həkimi və mühəndis-istehkam ixti-

sası üzrə 2 zabiti Əfqanıstandakı missiyada iştirak edir.

Müdafıə Nazirliyi
Mətbuat Xidməti

Cəbhə bölgəsində, düşmənlə təmas xəttində zabit Murad Muradovla görüşüb söhbət edir. Zabit deyir ki, Müdafıə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov bu yaxınlarda hərbi hissəmizdə olarkən ön xətdə döyüşçülərlə görüşüb və onların qayğılarıyla maraqlanıb. "Ordu rəhbərliyinin tez-tez əsgərlərə baş çəkməsi şəxsi heyətin hərbi xidmətə məsuliyyət hissini daha da artırır. Ali Baş Komandanın və Müdafıə nazirinin etimadını doğrultmaq hər bir döyüşçünün başlıca məqsədidir. Döyüş mövqeyindən, bölmələrdən və burada təşkil olunmuş xidmətdən razılıqla ayrılan nazir nümunəvi döyüşçülərimizi də mükafatlandırdı", - deyə zabit bildirdi.

Ordu rəhbərliyindən mükafat alan hərbi qulluqçularla görüş-

Nümunəvi xidmət

"Həyatımda ən çox sevindiyim gün idi..."

mək mənim üçün də xoş bir təsadüf idi. Düşmənlə üzbez mövqelərdə xidmət etmək böyük cəsarət tələb edir. Bunu döyüşçülərimiz yaxşı bilir və saygılılığı heç zaman əldən vermirlər. Bili-suvar rayonundan olan gizir Yaşar Quliyevlə söhbət edir. O, artıq 7 ildir ki, müxtəlif hərbi hissələrdə xidmət edir.

- Yaşar, Müdafıə nazirindən hədiyyə almaq hər kəse nəsib olmur...

- Nazirin bizim bölməyə gəlisi gözləmirdim. Ancaq gəldi və el uzadıb hamımızla görüşdü.

Həmin an həm həyəcanlı, həm də sevincli idim. Xidmətimizle maraqlandı. Sonra mənə də saat bağışlaşdı. Bu mənim üçün göznlənilməz və heyatımda aldığım ən qiymətli hədiyyə oldu. Müdafıə naziri bizimlə səmimi söhbət etdi və dedi ki, ölkə başçısı möhtərəm Prezidentimiz İlham Əliyev siz döyüşçülərin əməyini daim yüksək qiymətləndirir. Düşmən işgalində olan torpaqlarımızı azad etməyə hazır olduğumuzu məndən də sorusdu. Mən də hər zaman Vətənimin müdafiəsinə hazır olduğum.

Baş leytenant
Məhəmməd NƏSİRLİ,
"Azərbaycan Ordusu"

mu, Ali Baş Komandanımızın döyüş emrinə digər silahdaşlarım kimi səbirsizliklə gözlədiyimi bildirdim.

Zabit M.Muradovun sözlərinə görə, nazirin saat hədiyyə etdiyi hərbçilər həmişə öz bacarıqları ilə seçilən döyüşçülərdir. O, gələcəkdə başqa döyüşçülərin də belə mükafatlara layiq görüleceyinə əminliyini qeyd etdi.

Son vaxtlar ordu rəhbərliyi tərəfindən qiymətli hədiyyələrlə mükafatlandırılan şəxsi heyət öz üzərlerinə düşən məsuliyyəti dəha dərindən dərklərdir. Döyüş ruhu yüksək olan ordunun isə döyüş meydanında qələbəsi mütləqdir.

Ordu və cəmiyyət

Hər animız Vətən deyir

Yazıcı Aqil Abbasın ssenarisi əsasında çəkilən "Dolu" filminde bir epizod var: Əsgərlərimiz düşmənlə meşəlik ərazidə qeyri-bərabər döyüşə girirlər. Erməni səngərlərindən gizlənən tank və digər zirehli texnikalar biz tərəfə atəş aça-aça tez-tez mövqelərini dəyişir. Həmin an filmin əsas qəhrəmanları "Drakon" və "Pələng" arasındaki dialog diqqətdən yayınmur: "Bu BTR-lərdən 4-5-i bizdə olsaydı, Əsgərəni çıxdan şumlamışdım".

Bəli, öten əsrin 90-ci illərində vətənpərvərliyimiz, milli ruhumuz, düşməne nifretimiz aşib-dəssa da, vahid komandanlıqlıdan idarə edilən ordumuz, silah-sursat və texnikamız yox idi. Həmin vaxt Naxçıvanda yaşananlar heç də Dağlıq Qarabağ cəbhəsində ya şanlardan geri qalmırdı. İşgalçi Ermənistən sərhəd boyu hücumda keçərək bu bölgəni də işğal etmək üçün bütün qüvvələrini səfərbər etmişdi. Moskvadan Naxçıvana qayıdan ulu öndər Heydər Əliyev isə bütün naxçıvanlıları öz ətrafında birləşdirdi. Əhalinin Ümummilli Liderə böyük etimad və inamı hər şeyi kökündən dəyişdi. İnsanlar süngü-bıçaqlı, ov tufəngi ilə doğma torpağın müdafiəsinə qalxdılar.

70 il ürəyimizdə dalgalanan üçrəngli bayraqımız ilk dəfə Naxçıvanda başımızın üzərinə qalxdı. Dövlət müstəqilliyyimizin də ilk addımları məhz burada atıldı və Naxçıvanda ilk milli hərbi hissə yaradıldı. Və o zaman bize böyük ruh verən ilk hərbi parad da məhz Naxçıvanda keçirildi...

Düz 25 il sonra sehər tezdən, tarixi bir günde - 18 Oktyabr Dövlət Müstəqilliyyi Günündə yuxudan qalxış böyük həyəcanla hazırlanıram. Cünki, bir azdan vaxtılı Ulu Öndərin Naxçıvanda yaratdığı ilk milli hərbi hissənin 25-ci il-dönümü münasibətə möhtəşəm hərbi parad keçiriləcəkdir.

Budur, Naxçıvan şəhərinin Heydər Əliyev prospektində Səlvarti zirvəsinə uzanan yol sanki

dağların əzəmetindən, vüqarın dan güc alaraq dalgalanır. Böyük izdihamın gözü sıra meydanında dayanan aslan ürekli əsgər və za-bitlərimizdədir. Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin sədri Vəsif Talibov, Müdafiə naziri general-polkovnik Zakir Həsənov zabit və əsgərlərimizi hərəkətə salamlayıb, onları əlamətdar bayramları münasibəti ilə təbrik edir. Çıxışlardan sonra keçirilən telimlərdə döyüş qabiliyyətini əhəmiyyətli dərəcədə artırın şəxsi heyət nizami addımlarla irəllədikcə ayaq səsləri ürkələrimiz səsine qoşulur. Sanki o an etrafındakı hər kəsin ürəyindən əsgər olmaq, səngərdə dayanmaq keçir.

Heydər Əliyev adına Hərbi Liseyin kursantları, xüsusi təyinatlılar, keşfiyyatçılar, sərhədçilər, motoatıcılar, rabitəçilər, qorxmaz şahinlərimiz bir-bir bizi salamlayı...

Budur, Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun arsenalında olan ən müasir silah və texnikalar sıradə görünür. Onların səsi Ağrıdağdan Haçadağa, Haçadağdan Murova qədər yayılıb. Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin Naxçıvan Muxtar Respublikasındaki Əlahiddə Ümumqoşun Ordunun birləşmə və hissələrinin iştirakı ilə keçirilən hərbi parad minlərlə adamın qəlbini riqqətə getirirdi.

Ordumuzun mexanikləşdirilmiş, motoatıcı, xüsusi təyinatlı,

çivan Ordusu bu gün güclü ordu dur və Naxçıvan Ordusunun hərbi texnika ilə təminatı ən yüksək səviyyədə təşkil edilir.

Bu gün üstündə gəzdiyimiz bu Vətəni öz qanları bahasına qorunan şəhidlərimizin ruhu qarşısında baş eyirik. Bu torpağı, bu Vətəni bir də ona görə sevirk ki, o bize şəhidlərimizin əmanətidir. Biz onlara yاشarıq, biz onlara yaşıdlıq, biz onlara yaşılanırıq... Büyük türk şairi Məhəmmət Akifin təbərincə desək:

*Basdırın yerləri "torpaq"
deyrək keçmə, tanı:
Düşün altındaki minlərlə
kəfənsiz yatanı!!!*

Müdrükler deyirlər ki, boş zaman yoxdu, boşça keçirilmiş zaman var. Muxtar Respublikada keçirilən parad bir daha sübut etdi ki, Naxçıvan öten 25 ilde başdan-başa tikilib-qurulmaqla, yenilənməklə bərabər, həm de gəcünə güc qatıb. Əlinə yenilməzli qazanıb, qüdrətli orduya sahib olub.

Az qalib, çox az qalib. Bu gün parada çıxan zirehli texnikaların səsi Naxçıvana çox yaxın olan Şuşada, Kəlbəcərdə, Xankəndidə, Laçında da tezliklə eşidiləcək və bütün əzəli torpaqlarımız işgalan təmizlənəcək.

Sahil TAHIRLİ,
Naxçıvan

Azərbaycan-Pakistan parlamentlərarası əməkdaşlığının daha da inkişafı məsələləri müzakirə olunub

Azərbaycanın Pakistanın Milli Assambleyasının sədri Sərdar Ayaz Sadiq ilə görüşüb.

AZÖRTAC xəbər verir ki, görüşdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin Pakistan ilə əlaqələrə xüsusi əhəmiyyət verdiyini bildirən səfir iki ölkə arasında dostluq və qardaşlıq münasibətlərinin yaranmasında parlamentlərin də önəmli rolunu olduğunu qeyd edib.

Əli Əlizadə Ermənistən-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münaqişəsində Pakistan Milli Assambleyası (PMA) tərəfindən Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin dəstəklənməsinin yüksək qiymətləndirildiyini vurğulayıb.

Qarşılıqlı olaraq həyata keçirilən və keçiriləcək yeni layihələr, əməkdaşlıq imkanları haqqında məlumat verən səfir parlamentlərarası əlaqələrin daha da inkişafı istiqamətində hər iki ölkənin qanunverici orqanlarının rəhbərlərinin və dostluq qruplarının səylərinin zəruri olduğunu, PMA ilə əməkdaşlığın davam etdiriləcəyini diqqətə çatdırıb.

Sərdar Ayaz Sadiq Azərbaycanın Pakistan üçün qardaş ölkə olduğunu deyib, Azərbaycan ilə əlaqələrin inkişafında Pakistanın da maraqlı olduğunu bildirib. Pakistanın Ermənistəni bir ölkə olaraq tanımadığını qeyd edən Sərdar Ayaz Sadiq Ermənistənin eks səylərinə baxmayaraq, Pakistanın Azərbaycanı dəstəkləməyə davam edəcəyini vurğulayıb.

Qətiyyətin son ünvani - Qələbə!

(Əvvəli 1-ci səhifədə)

Əsgər Nemət Qeybullayev səhəbet zamanı bildirdi ki, ana laylasına bənzəyən Vətən sevgisi həzinliyilə, doğmalişıyla canımıza-qanımıza həpub. Bu, ana nəsihətidir, dərin mənası ilə beynimizə, idrakımıza həkk olunub. Dünyaya göz açan hər bir uşağın ilk dərsi - sənin borcun Vətəni, doğma torpağı qorumaq, ona xidmət etməkdir! - olmalıdır: "Bu dərsi alan bir vətəndaş kimi mən də borcumu anlıyır, müstəqil Azərbaycanın milli

mənsubluğundan doğan qurru sözümüzde və əməlimdə yaşatmağa çalışıram. Bu gün həmimizi narahat edən məsələ ölkənin ərazi bütövülüyünün təmin olunması və məcburi köçkünlərin öz doğma yerlərinə qaytarılmasıdır. Bu məsələdə biz əsgərlərin üzərinə böyük vəzifələr düşür. Bu vəzifənin öhdəsindən gələcəyik - əsl vətəndaş olmayı bacarıraq, Vətənin müdafiəsində dayanmışıq. Sevinirəm ki, mən də belə oğulların sırasındayam".

- Hərbi xidmətə gəldiyim ilk

gündən radiotelefonçu vəzifəsinin sirlərini dərindən mənim-sədim, - deyə əsgər sözüne davam edir. - Ön xətdə olduğumuza görə bir əsgər kimi döyüş növbətçiliyində fərqlənmək üçün müşahidəçilik qabiliyyətini, ərazilən relyefini, orientirləri müəyyən etməyi, həmin orientirlərə əsasən məsafəni təyin etməyi, silah və texnikadan istifadə qaydalarını da mənim-sədim. Məsələn, dayandığımız nöqtədən görüdüyünüz cihazlar vasitəsilə düşmənə qədər olan məsafəni müəyyən edir, bu məsafədənə baş verirə, nəzərdə saxlayıb müşahidə jurnalına qeyd edirik. Öyrəndiklərimin bir məqsədi, bir məramı var - əldə etdiyim bilgilərin sayəsində torpaqlarımızı qorumaq.

Nemət Qeybullayev qətiyyətli əsgərdir. Sülh danışçıları baş tutmasa, torpaqlarımızı Ali Baş Komandanın əmriylə belə qətiyyətli əsgərlər azad edəcək. Qətiyyət qələbə deməkdir...

Kapitan
Məhəmməd ƏLİYEV,
"Azərbaycan Ordusu",
fotoar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR

Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələrinin şəxsi heyəti ilə ictimai-siyasi hazırlıq sistemində keçirilən dərs

(İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə dərsə hazırlaşmaq üçün kömək)

Suallar:

1. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlət hakimiyyəti haqqında.

2. Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlətimizin siyasi-iqtisadi əsasları haqqında.

3. Dövlət institutları arasında Silahlı Qüvvələrin rolu və yeri.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlət hakimiyyəti haqqında

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası - dövlətimizin Əsas Qanunu Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin sədrliyi ilə yeni konstitusiya layihəsi hazırlayan komissiya tərəfindən hazırlanmış, 1995-ci il noyabrın 12-də ümumxalq səsverməsində - referendum yolu ilə qəbul edilmiş və 1995-ci il noyabrın 27-dən qüvvəyə minmişdir. 2002-ci il avqustun 24-də, 2009-cu il martın 18-də və 2016-ci il sentyabrin 26-da keçirilən referendumlarda Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasına bir sira dəyişikliklər edilmişdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında dövlət hakimiyyəti haqqında aşağıdakı məqamlar açıqlanır:

- Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyətinin yeganə menbəyi Azərbaycan xalqıdır. Azərbaycan xalqı Azərbaycan Respublikası ərazisində yaşayan, Azərbaycan dövlətinə və onun qanunlarına tabe sayılan Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarından ibarətdir;

- sərbəst və müstəqil qayda da öz müqəddərətinə həll etmək və öz idarəetmə formasını müəyyən etmək Azərbaycan xalqının suveren hüququdur. Azərbaycan xalqı öz suveren hüququnu bilavasitə ümumxalq səsverməsi - referendum və ümumi, bərabər və birbaşa seçki hüququ əsasında sərbəst, gizli və şəxsi səsvermə yolu ilə seçilmiş nümayəndələri vasitəsilə həyata keçirir;

- xalqın seçdiyi səlahiyyətli nümayəndələrdən başqa heç kəsin xalqı təmsil etmək, xalqın adından danışmaq və xalqın adından müraciət etmək hüququ yoxdur;

- Azərbaycan xalqı vahiddir. Azərbaycan xalqının vahidiyi Azərbaycan dövlətinin təməlini təşkil edir. Azərbaycan Respublikası bütün Azərbaycan Respublikası vətəndaşlarının ümumi və bölünməz Vətənidir. Azərbaycan xalqının heç bir hissəsi, sosial qrup, təşkilat və ya heç bir şəxs hakimiyyətinə həyata keçirilməsi səlahiyyətini mənimseyə bilməz. Hakimiyyətin mənimseilməsi xalqa qarşı ən ağır cinayətdir.

Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlətimizin siyasi-iqtisadi əsasları haqqında

Azərbaycan dövlətinin siyasi əsasları aşağıdakılardır:

Azərbaycan dövləti demokratik, hüquqi, dünyəvi, unitar

Mövzu: Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası dövlətimizin siyasi-iqtisadi əsasları və dövlət hakimiyyəti haqqında. Dövlət institutları arasında Silahlı Qüvvələrin rolu və yeri.

İctimai-siyasi hazırlıq qrupunun rəhbərinə bu dərsə hazırlaşarkən Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasından, Azərbaycan tarixinə dair tarixi və bədii ədəbiyyatdan istifadə etmək və mövzunu bölmənin gündəlik həyatı ilə bağlamaq tövsiyə olunur.

respublikadır. Azərbaycan Respublikasında dövlət hakimiyyəti həkimiyətlərin bölünməsi principi əsasında təşkil edilir:

- qanunvericilik hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının Milli Məclisi həyata keçirir;
- icra hakimiyyəti Azərbaycan Respublikasının Prezidentinin mənsubdur;
- məhkəmə hakimiyyətini Azərbaycan Respublikasının məhkəmələri həyata keçirir.

Qanunvericilik, icra və məhkəmə hakimiyyətləri qarşılıqlı fəaliyyət göstərir və öz səlahiyyətləri çərçivəsində müstəqildirlər.

Azərbaycan dövlətinin başçısı Azərbaycan Respublikasının Prezidentidir. O, ölkəmizin daxili və xarici münasibətlərində Azərbaycan dövlətinə təmsil edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan xalqının vahidiyini təcəssüm etdirir və Azərbaycan dövlətçiliyinin varlığını təmin edir.

Azərbaycan Respublikasının Prezidenti Azərbaycan dövlətinin müstəqilliyinin, ərazi bütönlüyü və Azərbaycan Respublikasının tərəfdar çıxdığı müqavilələrə riayət olunması, məhkəmə hakimiyyətinin müstəqilliyinin təminatıdır.

Azərbaycan Respublikasının ərazisi vahiddir, toxunulmazdır və bölünməzdır. Azərbaycan Respublikasının daxili suları, Xəzər dənizinin (gölünün) Azərbaycan Respublikasına mənsub olan bölməsi, Azərbaycan Respublikasının üzərindəki havaməkanı Azərbaycan Respublikası ərazisinin tərkib hissəsidir.

Azərbaycan Respublikasının ərazisi özgəninkiləşdirilə bilməz. Azərbaycan Respublikası öz ərazisinin heç bir hissəsini heç bir şəkildə kimsəyə vermir; yalnız Milli Məclisin qərarı ilə Azərbaycanın bütün əhalisi arasında referendum keçirmək yolu ilə Azərbaycan xalqının iradəsi əsasında dövlət sərhədləri dəyişdirilə bilər.

Azərbaycan dövlətinin iqtisadi əsasları aşağıdakılardır:

- Azərbaycan Respublikasının məhkəmətə toxunulmazdır və dövlət tərəfindən müdafiə olunur. Məhkəmət dövlət məhkəmət, xüsusi məhkəmət və bələdiyyə məhkəməti növündə ola bilər. Təbii ehtiyatlar hər hansı fiziki və hüquqi şəxslərin hüquqlarına və mənafələrinə xələl getirmədən Azərbaycan Respublikasına mənsubdur;

- iqtisadiyyatın inkişafı müxtəlif mülkiyyət növlerinə əsaslanaraq, xalqın rifahının yüksəldilmesine xidmət edir. Azərbaycan dövləti bazar münasibətləri əsasında iqtisadiyyatın inkişafına şərait yaratır, azad sahibkarlığı təminat verir, iqtisadi münasibətlərde inhisarlılıq və həqsiz rəqabətə yol vermir;

- Azərbaycan Respublikasının pul vahidi manatdır. Pul nüshalarının tədavülə buraxılması və tədavüldən çıxarılması hüququ yalnız Milli Banka mənsubdur. Milli Bank dövlətin müstəsna mülkiyyətidir;

- Azərbaycan dövləti xalqın və her bir vətəndaşın rifahının yüksəldilməsi, onun sosial müdafiəsi və layiqli həyat səviyyəsinin qayğısına qalır.

Dövlət institutları arasında Silahlı Qüvvələrin rolu və yeri.

Azərbaycan öz dövlət müstəqilliyini əldə etdikdən sonra dövlət qurumlarının, o cümlədən Silahlı Qüvvələrin yaradılması zəruri oldu. Bu həm də ölkəmizin erməni tecavüzünə qarşı mütəşəkkil şəkildə mübarizə aparmaş üçün lazım idi. Bir sözə, Silahlı Qüvvələrin formalasdırılması üçün hüquqi zəmin yaradılmasına ehtiyac var idi.

Azərbaycan Respublikasının keçmiş ali qanunvericili organı olan Ali Sovet 9 oktyabr 1991-ci ildə "Azərbaycan Respublikası Silahlı Qüvvələri haqqında" qanun qəbul etdi və bununla ordunun yaradılması üçün hüquqi teməl yaradıldı. Bu qanun ölkəmizdə hərbi quruculuq prosesinin ilk qanunu idi. Həmin qanunun birinci maddəsində Silahlı Qüvvələrin vəzifələri müəyyən olunur və göstərilir ki, "Azərbaycan Respublikasının Silahlı Qüvvələri Azərbaycan Respublikasının suverenliyinin, ərazi bütönlüğünün, onun toxunulmazlığının və mənafeyinin silahlı müdafiəsinə, dövləte silahlı hücumun qarşısının alınmasına, təcavüz olarsa, onun dəf edilməsinə xidmət edir".

Azərbaycan Respublikasının Əsas Qanunu olan Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyasında da Silahlı Qüvvələrlə və Vətəni müdafiə ilə bağlı maddələr öz əksini tapmışdır. Belə ki, 9-cu maddədə Azərbaycan Respublikasının öz təhlükəsizliyini və müdafiəsini təmin etmək məqsədi ilə Silahlı Qüvvələr və başqa silahlı birləşmələr yarat-

Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində müasir standartlara cavab verən tədris bazası mövcuddur. Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkəzində gizlər, müddətdən artıq həqiqi hərbi xidmət hərbi qulluqçular və zabitlərin təkmilləşdirilməsi kursları fəaliyyət göstərir.

Azərbaycan xalqının ümummilli lideri Heydər Əliyevin 1999-cu il fevralın 20-də imzaladığı fərmanla əsasən yaradılmış Silahlı Qüvvələrin Hərbi Akademiyası bu gün də öz fəaliyyətini uğurla davam etdirir.

Silahlı Qüvvələrin bütün növlərində, hərbi hissə və birləşmələrdə komanda-qərargah və taktiki təlimlər, dərsler keçirilir, döyük hazırlığı yüksək səviyyədə saxlanılır ki, bunu da aprel döyüşləri bir daha sübut etdi.

Əldə olunan nəticələr bir dəha sübut edir ki, ordu quruculuğunu istiqamətində aparılan dövlət siyaseti Silahlı Qüvvələrimizin möhkəmlənməsinə və peşəkarlığına xidmət edir.

1991-1993-cü illərdə Azərbaycan torpaqlarının 20 faizi düşmən tərəfindən işğal edilib. Azərbaycan dövləti ümummilli liderimiz Heydər Əliyev cənablarının rehbərliyi altında respublikamızın ərazi bütövlüyünün bərpası üçün bütün sahələrdə olduq kimi, ordu quruculuğu sahəsində də çox böyük işlər görmüşdür. Ulu öndərin siyasetinin iayaklı davamçısı olan, Azərbaycan Prezidenti, Silahlı Qüvvələrinin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin yaradılmasının il-dönmü münasibəti ilə keçirilmiş irimiqyaslı eməliyyat-taktiki təlimdə iştirak edərkən demişdir: "Azərbaycan Ordusu gündən-günə güclənir. Azərbaycanda ordu quruculuğu prosesi çox uğurla gedir və bu bize imkan verir ki, hərbi gücümüzü artırıq. Ordu quruculuğu hər bir ölkə üçün çox önemli məsələdir. Xüsusilə müharibə şəraitində yaşayın ölkə üçün bu, prioritet olmalıdır. Bu, belədir və Azərbaycanda ordu quruculuğu en prioritet məsələdir. Biz uzun illərdir ki, işğaldan əziyyət çəkirik, torpaqlarımızı işğal altındır. Hər an hazır olmaliyiq ki, doğma torpaqlarımızı işğalçılarından azad edek. Bunu etmək üçün siyasi və diplomatik səyərlə bərabər, biz güclü orduya malik olmalıyiq və bu proses uğurla gedir. Bu gün Azərbaycan Ordusunun səviyyəsi çox yüksək zirvədədir".

Bu gün Azərbaycan Silahlı Qüvvələrinin qarşısında torpaqlarımızı azad etmək üçün hər an hazır olmaq vəzifəsi durur. Hər bir hərbi qulluqçu dərklərə təlimlərində hərbi bəliklərə dərindən yiyələnməklə, mənəvi-psixoloji hazırlığını artırmaqla, intizamı olmaqla özünü torpaqlarımızın azadlığı uğrunda gələcək döyüslərə hazırlayır.

**Müdafia Nazirliyi
Mənəvi-Psixoloji
Hazırlıq və İctimaiyyətə
Əlaqələr İdarəsi**

Asudə vaxt

Sən qalib gələcəksən!

Əsgər və zabitlərin asudə vaxtinin təşkilinin müxtəlif formaları var. Nə təşkil olunmasını hərbi hissənin komandanlığı müəyyənləşdirirsə, necə təşkil olunması icraçının səlahiyyətidir. Bütün tədbirlərin mahiyyəti Vətənə sevgidi, vətənpərvərlikdi, torpaqsevərlilikdi. Hər tədbir əsgərlərin mənəvi-psixoloji hazırlığında mühüm bir vasitədi...

Həzi Aslanov adına Mərkəzi Zabitlər Evinin yaradıcı kollektivi vaxtaşısı bu və ya digər hərbi hissələrdə əsgərlər qarşısında maraqlı, düşündürəcү programlarla çıxış edir. Hər konsert böyük bir amalın tezahürüdü: vətənpərvərlik, əsgərlərin mənəvi hazırlığının daha geniş formatda formallaşmasında yardımçı olmaq....

Müdafiə nazirinin təsdiq etdiyi plana müvafiq keçirilən bütün tədbirlərdə iştirak edən ansambl bu günlərdə ön xətdə yerləşən "N" hərbi hissəsində orijinal programla çıxış etdi. Konsert hərbi

manında valideynlərindən, müəllimlərindən, sonra komandirlərindən eşitdiklərinin eynini eşidirdi əsgərlər - Vətəni sev, Vətəni qoru. Mənə ele gəldi ki, əsgərlər mahnını Ozan (Dədə Qorqud) öyüdü kimi dinləyirlər...

Arif Şükürovun nağarada ifa etdiyi "Azərbaycan tərənələri"nin ecazkarlığının ürək-ürək gəzisidəyi hiss olundur; Qobustandayıq sanki, sanki qavaldaşın ahəngiyə əhatələnməşdi. Məlin illərin o üzündə qalan tariximizin səsiydi ritmlər, Gülüstanda bağlanan müqaviləyə etirazıdy - xalqın qəzibəyi, şairlərimizin şeirlərindən düşən işişiyydi, xalq şairi Bəxtiyar Vahabzadənin "Gülüstən" poemasının misralarıyydı, Arazın çılğınlığıyydı, 1918-ci il mayın 28-də dönyanın eşitdiyi azadlıq, müstəqillik harayıyydı, 1991-ci ilin nobrindrə əsəret zəncirinin qırılmasından qopan səsiyydi, aprel döyüşlərinin səs biçimli tesviriydi. Arif Şükürov hamımızı bu ovqatla ovsunladı...

Ağabala Abdullayevin ifa etdiyi "Vətən oğlu" mahnisi kövrəkliklə dinlənilər. Yurdundan, ev-eşiyindən perik düşənlərin ağrı-acıcları-

la çulğuşmışdı ki! Dinlədikcə, işğal altında qalmış torpaqlarımızın harayıni eşidirdin, sönmüş ocaqlarımızın, dağıdılmış evlərimizin, yaranmış dağ-dasıımızın, durulduğunu itirmiş bulaqlarımızın, yuvasından perikmiş durnalarımızın qəhərini yaşayırdın. O səs

deyirdi ki, işgalin gözünün tökülcəyi güne az qalib. Torpağın səsi "ni eşidən əsgərlər torpağın səsinə-harayına yetişəcək! Mahnı qədərsiz həvəsle dİNləyən əsgərlərin qələbə ruhunu kükredi..."

Gənc xanənde Yaqut Resulzadənin ifasında "Men yoruldum, həyat" mahnısından sezikən giley, əslində, bəşərin yaşam istəyidi. Belə malahətli səs, belə gözəl ifa, təbii ki, əsgərlərin yaddaşında illərlə yaşayacaq. Həm də onları Böyük Qələbəyə səslediyinə görə yaşayacaq; Yaqutun ifası duyanlara (hamiya!) sanki "Həyatı sev, onun axarının xalqının, millətinin, dövlətinin mənafeyinə yönəldilməsinin cəfəkeş ol. Əsgərin bugünkü vəzifəsi torpaqlarımızın işğaldan azad edilməsidir. Xalqımız sizdən qələbə gözləyir, əsgər qardaşım! - deyirdi bu səs, bu möhtəşəm ifa..."

Nigar Rəhimovanın ifasında "Qarabağ" Qarabağın səsi kimi dinlənilər. Bu ifa Qarabağın isteyinin tercümanıyydi sanki. Qarabağ "Qollarıma qondarılmış kəndiri açın!" - deyirdi elə bil. Bu ifa "Seni sixintılardan xilas edəcəyik, Qarabağımız!" - deyirdi. Qarabağ "Gözüm yollarınızda qalıb..." - deyirdi. Bu ifa "İşgalin son nəfəsi, Qarabağımız!" - deyirdi...

Vüsal Ağayevin ifasında "Dədə Qorqud" bədii filminə yazılmış mahnının çalarları (qəhrəmanlıq, sevgi) əsgərləri duyğulandırdı. Azərbaycan əsgərinin ruhunun mahnısında bu mahni - qəhrəmanlıqlı, duyğusallığıyla sevilənlərə

sevginin, ehtiramın təsdiqi kimi dinlənilən mahni təsdiqləyirdi ki, Azərbaycan əsgəri Vətəni qoruyur, Vətənə layiqli vətəndaş kimi öz sevgisini də qoruyur. Müqəddəsliyi qoruyanların Vətənidə Azərbaycan!

Leyla Qəhrəmanova ilə Elçin Məmmədovun dueti ("Cənab leytenant") mahiyyəti etibarilə Azərbaycan Ordusunun zabitine saygının təsdiqi kimi ifa edildi, dinlənilər. Cənab leytenantlara xitabən deyilənlər ("Xoş soraqlı bir sababdan pay ver mənə, cənab leytenant") xalqın Azərbaycan Ordusundan umacağı. Leytenantlar (ümumən zabitlər) bu umacağı tabeçiliyində olanların şücaətiylə, cəsərətiylə, Vətən sevgisiyle yerinə yetirəcəklər. 1994-cü ilin yanvarında Horadız əməliyyatında olduğu kimi, 2016-ci ilin aprelinde olduğu kimi...

Günay Qasımovanın ifasında "Odlar yurdu" mahnısı Odlar yurdunun od ürkli oğullarının odası kimi dinlənilər. "Var olmuşuq, varıq, var olacaqıq!" - deyirdi bu gözəl ifa. Hər qalası Koroğlu olan bu diyarın hər oğulu Cavanşir, Koroğlu, Xətai, Yusif, Vəzir,..., Mübariz..., Cingiz hünərlidi deyir. İfa onu da deyir ki, bu əsgərlər yaxın vaxtlarda Odlar diyarını Böyük Qələbə ovqatıyla yaşadadəq. Sülh danişqları baş turmasa, Ali Baş Komandanın əmriyle döyüşəcəklər, torpaqlarımızı işğaldan azad edəcəklər. Bu meydanda

min rəqsidi! Rəqsin plastikası köñülləri elə coşdurdu ki!

...Günün necə batlığı axşamın necə düşdürüyə hiss olunmadı; hərbi hissənin əsgərləri və zabitləri bu günün ovqatını uzun müddət yaddaşlarında yaşadıqlar.

Polkovnik Əziz Quliyev ansamblın çıxışına görə Mərkəzi Zabitlər Evinin rəisinə, ansamblın rəisinə minnətdarlığını bildirdi və ansamblın solistlərindən bir qrupunu təltif etdi...

...Konsert başa çatdı. Əsgərlərin baxışlarında vaxta etiraz hiss olunurdu: saatlar çox tez ötüşdü...

Horadızdə "Horadızə şəhər statusu verilməsinin 10 illiyi" tədbirinin mahiyyətini solistlər bu hərbi hissəyə getirə bilməsdi; ruhumuzun işığında izlədiyimiz o tədbir ulu öndər Heydər Əliyevin siyasetinə, sərkərdəlik dühəsinə, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyevin siyasetinə, azərbay-

hissənin şəxsi heyəti ile ansamblın üzvlərinin səmimi ünsiyəti kimi izlənilər.

Əməkdar Mədəniyyət işçisi polkovnik-leutenant Zöhrəb İmamquliyev çıxış edərək Vətəni qorumağın müqəddəsliyindən söz açdı, fikirlərini "Kitabi-Dədə Qorqud" dastanlarına, eleca də klassik və müasir şairlərimizin şeirlərinə istinadən bildirdi, qəhrəmanlığın, şəhidliyin fəlsəfəsindən danışdı:

- Sizin borcunuz Vətəni qorumaq, bizim borcumuz sizin duygularınızın xidmətindən olmaqdır. Siz aprel zəfərini qazananların sələflərisiniz. Ermənistan-Azərbaycan, Dağlıq Qarabağ münəqşəsi sühl yolu ilə həll edilməzsə, Əli Baş Komandanın əmriyle torpaqlarımızı işğaldən döyüşə azad edəcəksiniz. Hər biriniz tarix yazacaq əsgərlərin sırasında olacaqsınız. Böyük Qələbənin səhərisi daha möhtəşəm konserti Cıdır düzündə izləyəcəksiniz. O günə az qalib...

Elin Məmmədovun ifasında "Gəz, oğlum" mahnısı dünənin (babanın) bu günə (oğullara, əsgərləre), sabahlara (nəvələrə) nəsihəti kimi dinləndi.

Payızın sazağını kimse hiss etmirdi. Mahnı kəlmə-kəlmə əsgərlərin ruhuna horupdu; əsgərlərin əli əsgər əlində isinirdi. Za-

nın musiqi yozumuydu bu mahni. Qaçqınlıq sixintilərini yaşayanaşın harayı kimi səslənən mahnında Zakir Fəxrinin bir şeirinin ovqatı da hiss olundurdu: Qalmaz belə, qalmaz dünya. Ağabala Abdullayevin - babası Ağabala Abdullayevin, atası Nizami Abdullayevin musiqi dünyasını böyük sədəqətlə yaşadan istedadlı müğənninin səsində bir inam da duyulurdu: Qarabağın bu gününə vurulmuş qara bağları Azərbaycan əsgərinin kəsərli qılıncı paralayacaq!..

Nurşən Məmmədovun könləyatlı səsi "Torpağın səsi" ilə o qədər mehrlə, o qədər doğmaliq-

dalgalandırıldıqları bayraqlar Cıdır düzünün göyərini də süsləyəcək! O günə az qalib. Lap az...

Dədə Qorqud əyyamında ozanlar metləbinə qopuzla, sonralar aşıqlar sazla bildirib. Ruhumuzun səsidi saz, ruhumuzun isteyinin cəfəkeşidi. Xallarında-güllərində xalqın isteyini, muradını, niyyətini yaşıdır. "Misri"siylə qılınca dönür, "Ruhani"siylə ruhumuzun üstüne mayılənən yellərin yolunu kəsir, "Paşaköcdü"süylə köçənləri yolundan saxlayır, "Saritel"i günümüzə-ayımıza sarılır... Əsgərlər Rafiq Qasımovun sazda ifasını bu ovqatla dinlədi.

Aytən Rəsulovanın, Əfsanə Hüseynovanın, Vüsalə Babayevin ifasında dönyanın heyət ünvanı olan "Sarı gəlin" özü biçimdə heyətə döndü. Gözel bəstənin bu gözəllikdə ifasını gözlərini, gözlərindən ürəyinə köçürən əsgərlərin hamisini eyni qürur birləşdirmişdi: Bu, mənim xalqımin bəstəsidil! Bu, mənim xalqı-

canlılıq ideologiyasına ehtiram işığıydı. Hami - Horadızdə əssasına məterislənən aqsaqqal da, atasının ciyinlərində bayraq dalgalandıran 2-3 yaşlı uşaq da, iki nəvəsinin əhatəsində gördüklerini könlüne köçürən nənə da, Horadız əməliyyatının iştirakçıları da, 8 yaşlı Həmid da, yaşıdları da, əsgərlər de bu işgi Şuşada da görməyin həsrətindəydi...

Hərbi hissənin yaradılması günde təsadüf edən bu konsert "Horadızə şəhər statusu verilməsinin 10 illiyi" tədbirinin davaçıdı sənki...

O tədbirin də, tədbirin davamı kimi "N" hərbi hissəsində izlənilən konsertin də mahiyyəti əsgərlərə "Sən qalib gələcəksən!" - deyirdi...

Rəşid HÜSEYNOV,
əməkdar jurnalist,
fotolar
leytenant
Anar ABDURƏHMANOVUNDUR

Güclülər sınaqdan uğurla çıxırlar

Silahlı Qüvvələrin cüdo birinciliyi keçirilib

Cüdo idman növü 1882-ci ildə Yaponiyada təşəkkül tapıb. Bu döyüş idmanının təməli Yaponiyada Olimpiya Komitəsinin ilk prezidenti Ciqaro Kano tərəfindən yaradılıb.

Cüdo - yapon sözdür və Cü - yumşaq, elastik, Do - işe yol, princip anlamını verir. Ciqaro Kano Ciu-Cutsu döyüş növünün əsasında cüdonun əsas qaydalarını, məşq principlərini, mübarizə üsullarını işləyib hazırlamışdır.

1972-ci ildə keçmiş Sovetlər birliyində də bu idman növünün geniş yayılması haqqında qərar verilib və elə həmin il Azərbaycanda Cüdo Federasiyası yaradılıb. Respublikamızda ilk dəfə olaraq 22 noyabr 1972-ci ildə cüdo üzrə yarışlar keçirilib və bununla da ölkəmizdə enənəvi cüdo yarışlarının bünövəsi qoyulub.

Ordunun döyüş hazırlığının artırılmasında idmana önmə veren Müdafiə Nazirliyinin rəhbərliyi müxtəlif idman birinciliklərinin müntəzəm keçirilməsinə diqqət yetirir.

Bu günlərdə Silahlı Qüvvələrin Təlim və Tədris Mərkə-

zində cüdo üzrə Silahlı Qüvvələrin birinciliyi keçirildi.

Azərbaycan Cüdo Federasiyasının Hakimler Komitəsinin sədri, beynəlxalq dərəcəli hakim Fariz Hüseynovun rəhbərliyi ilə hakimlər heyəti birinciliyi idarə edirdi. Hərbi hissə və bölmələri təmsil edən 100-dək idmançı 13 komanda hələndə 7 çeki dərəcəsində mübarizə aparırı.

Yarışın açılış mərasimi ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin və Azərbaycanın əra-

zi bütövlüyü uğrunda şəhid olanların xatirəsinin bir dəqiqlik sükutla yad edilməsi ilə başlandı. Azərbaycan Respublikasının Dövlət himni səsləndirildi.

Müdafie Nazirliyi fiziki hazırlıq və idman bölməsinin reisi polkovnik Sadiq Paşayev çıxış edərək bildirdi ki, orduda şəxsi heyətin fiziki hazırlığı daim diqqət mərkəzindədir. "Herbi qulluqçuların fiziki cəhətdən möhkəm, güclü olmaları onların döyüş ruhunu daha da artırır. Ordu idmançıları cüdo da böyük maraq göstərirler. Hər il davamlı yarışlar keçirilir. İdmançılarımız Ölək xaricində keçirilən yarışlarda da iştirak edirlər. Bu günlərdə Xorvatiyada keçirilən gənclər arasında dünya çempionatında idmançılarımız iştirak ediblər. Natiq Qurbanlı 60 kq çeki dərəcəsində qaliblər sırasına çıxb. Əldə edilən uğurlar, sözsüz ki, bizi sevindirir. İdmançılarımızın hər birinə indiki sınaqda da uğurlar arzulayıram."

Beynəlxalq dərəcəli hakim Fariz Hüseynov cüdo idman növü və yarışın şərtləri haqqında geniş məlumat verərək bildirdi ki, ordunun gücü onun şəxsi heyətinin fiziki hazırlılığından da asılıdır.

Hakimlər hər hansı bir idman növündə olduğu kimi, bu dəfə də idmançıların qaydalarına əməl etmələrinə nəzarət edirdilər. Nazim Umbayevin, Telman Əhmədlinin, Nəsimi Əhmədovun, Faiq Həmzəyevin və Əli Səfərovun hakimliyi ilə birincilik uğrunda geden

"Mate" komandası döyüşü müvəqqəti, "soro-made" isə döyüşü tam olaraq dayandırır.

Silahlı Qüvvələrin cüdo birinciliyində "Şəmkir" komandası birinci, "Beyləqan" ikinci və "Bakı" üçüncü yere layiq görüldü. Kiçik qruplar arasında Təlim və Tədris Mərkəzi bi-

mübarizənin ədalətli idare edilməsi idmançıları razı salırı-

dı. Yarış zamanı döyüşün müdafiəti 5 dəqiqə idi. Döyüş "haci-me" komandası ilə başlayı-

rıcı yerə çıxdı. Cüdoçularlardan Natiq Qurbanlı (60 kq), Tural Muradov (66 kq), Çingiz Əhmədov (73 kq), Vasif Talibov (81 kq), Ruslan Əliyev (90 kq), İslam Abbasov (100 kq) və Tamerlan Əlisultanov (+100 kq) Silahlı Qüvvələrin birincilikləri taxixe adalarını yazdlar.

Tədbirdə Cüdo Federasiyasının bir qrup hakimi Müdafie Nazirliyinin rəhbərliyi adından mükafatlandırıldı.

Sonda qalib idmançı və komandalara medal, fəxri fərman və diplomlar verildi. Birinci yeri tutmuş komandaya isə keçici kubok təqdim edildi.

**Leytenant
Güney TAGİYEVA,
"Azərbaycan Ordusu",
fotolar
çavuş
Namiq PƏNAHOVUNDUR**

Gənclərin Vətənə, xalqa, milli-mənəvi dəvərlərimizə rəğbət ruhunda formalaşmaları üçün məqsədönlü fəaliyyət Şəmkir rayonunda da uğurla həyata keçirilir.

Səfərbərlik və Hərbi Xidmətə Çağrış üzrə Dövlət Xidməti Şəmkir rayon şöbəsinin rəisi mayor Anar Hüseynov söhbətimdə bildirir ki, ölkəmizdə gənclərin vətənpərvərlik ruhunda tərbiyəsində qazanılan uğurlar ümummilli liderimiz Heydər Əliyevin adı ilə six bağlıdır. "Dahi rəhbər daim gəncliyə böyük qayğı göstərib. Azərbaycan gəncliyinə diqqət və qayğı bu gün de Prezident, Ali Baş Komandan İlham Əli-

yev tərəfindən inamlı davam etdirilir. Rayonumuzda gənclərin ordu həyatına hazırlanmaları məqsədilə vacib işlər görülür, tez-tez mədəni-kültəvi tədbirlər keçirilir. Müdafiə Nazirliyinin bölgələrdə keçirdiyi vətənpərvərlik tədbirləri də ictimaiyyət tərafından rəğbətle qarşılanır. Hərbi hissələrdə təşkil olunan "Açıq qapı" günləri ordu ilə xalqın əlaqələrinin möhkəmləndirilməsinə xidmət edir. Gənclər, məktəblilər "Açıq qapı" günlərində həvəslə iştirak edirlər".

Zabitin sözlərinə görə, rəyonun bütün məktəblərində Vətən uğrunda döyüşlərdə qəhrəmancasına şəhid olanla-

rın xatirə güşələri yaradılıb. "İgid Vətən oğullarının vətənpərvərlik nümunələri haqqında məktəblilərə müntəzəm məlumatlar verilir. Ötən ilin aprel döyüşlərində xalqımızın qəhrəman övladlarının hünəri sayəsində Ermənistanın öz ordusunun möglübədilməzliyi haqqında yaratdığı mif alt-üst oldu. Bütün dünya gördü ki, Azərbaycan Ordusu düşmən ordusundan qat-qat güclüdür və işğaldə olan torpaqlarımızı azad etməye qadirdir".

Ordu həyatından təzəcə ayrılan, Vətənə xidmətdən həmişə qurur duyacaqlarını bildirən gənclərlə səhbətləşirəm. Ehtiyata buraxılan gənclər ordu

həyatının mərdlik, mətinlik məktəbi olduğunu bildirirlər. Elsever İbrahimov cəbhə bölgəsində xidmət edib.

"Ordu həyatında Vətəni müdafiə etməyi, əsl vətəndaş olmağı öyrəndik. 2016-cı ilin aprel döyüşləri istənilən vaxt təkrarla-

na bilər. Silahdaşlarımıla birgə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda ordumuzun zəfer yürüşünə qoşulmağa həmişə hazırlı-

ram".

Şehman Verdiyev də düşmənə təmas xəttində xidmət edib. İşgalçılardan təxribatlarına hər zaman layiqli cavab verdiyini deyən Şehman bildirir ki, düşmən heç vaxt orдумuz qarşısında tab getirə bilməz.

Fərid Əfəndiyev isə artilleriya qoşunlarında xidmətini başa vurub. Həmişə döyüş hazırlığında fərqləndiyini deyən gəncə görə, ordu rəhbərliyinin cəbhə bölgələrinə səfərləri, əsgər və zabitlərlə görüşləri yaddaşında daim xatırlanacaq.

"Qürur hissi keçirirəm ki, güclü, qüdrətli orduda xidmət etmişəm. Mən də silahdaşlarım kimi Vətənimizin ərazi bütövlüyü uğrunda döyüşlərə həmişə hazırlı-

ram".

Hərbi xidmət müddətini başa vurmaş Amin Ağayev, Elvin İdrisov, Vüsal İbrahimov, Elsever Aşırov, Elçin Nəcəfli və başqaları da daim Vətənin müdafiəsinə hazır olduqlarını qətiyyətlə söylədilər.

**Mübariz MUSAYEV,
"Azərbaycan Ordusu"**